

Sidas arbete med privat sektor

2024–2026

1. Inledning

1.1 Vad handlar delstrategin om?

Inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt är avgörande för välfärd och fattigdomsbekämpning. Ekonomisk utveckling skapas av människor som producerar, handlar och interagerar med varandra, och produktiv sysselsättning är den främsta länken mellan ekonomisk utveckling och fattigdomsminskning. Sidas arbete med den privata sektorn syftar därför till att sänka hinder, stärka förmågor för att göra det möjligt för människor att fullt ut delta i, bidra till och dra nytta av ekonomisk utveckling, utan att begränsa nästa generations möjligheter till detsamma.

Sida samarbetar med den privata sektorn för att nå biståndsmålet om minskad fattigdom och ökad frihet. För att marknadsekonomisk utveckling ska ge positiva utvecklingseffekter krävs att utvecklingen sker på marknader som är viktiga för Sidas målgrupp och att flera delar inom samhället fungerar och samspelar. Vi arbetar med samtliga aktörsgrupper som agerar på marknader; offentliga, privata och civilsamhällesaktörer.

I regeringens agenda för biståndet, Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt, betonas bl a att "Utvecklingssamarbetet ska bidra till mobilisering av andra aktörers, inklusive den privata sektorns, engagemang och investeringar i hållbar utveckling". Det finns därför ett behov att fokusera och stärka Sidas arbete för samverkan med den privata sektorns aktörer¹. Det är den delaspekten av Sidas arbete med att utveckla marknader som denna delstrategi handlar om.

I Sidas verksamhetsstrategi 2024-2026 finns det interna målområdet 3, "Ökad förmåga att samverka med och engagera den privata sektorn och mobilisera additionella finansiella flöden". Denna delstrategi är framtagen för att bidra till att uppnå det målet.

Delstrategin sätter en målbild för 2026 och belyser genom vägledande principer hur vi vill ta oss dit. Den beskriver därefter vilka förmågor Sida behöver fortsätta utveckla för att samverka med den privata sektorn ska bli effektiv och ändamålsenlig. Planering, aktiviteter och åtgärder och årliga mål återfinns i Sidas verksamhetsplan.

¹ Med privata sektorns aktörer avses i denna delstrategi informellt och formellt privat näringsliv, inklusive finanssektorn. Det omfattar entreprenörer, små, medelstora och stora företag som verkar i utvecklingsländer, lokala, internationella och svenska, och även offentliga aktörer som verkar på kommersiella villkor, t ex pensionsfonder.

2. Nuläge och bakgrund

2.1 Nuläge

Inkluderande ekonomisk utveckling finns som målområde inom de flesta bilaterala och regionala samarbetsstrategierna liksom i flera av de globala strategier som styr Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Inom strategierna arbetar Sida brett med marknadsutveckling som innefattar privatsektorsutveckling, handel, finansiella system och sysselsättning. Vi har möjlighet att samarbeta med privata sektorns aktörer för att uppnå resultat inom strategiernas alla målområden.

Utmärkande styrkor för Sidas arbete inom området är:

- Vår **närvaro, kompetens, upparbetade kontakter och nätverk** i en lång rad utvecklingsländer.
- Vår erfarenhet och våra metoder för att förstå hur fattigdom manifesterar sig för olika grupper, vem som lever i fattigdom och vad som hindrar människor att lämna fattigdom på ett hållbart sätt, s k **multidimensionell fattigdomsanalys**. Samt även vår erfarenhet av arbete för att främja demokratisk utveckling genom att anlägga ett **rättighetsperspektiv**.
- Vi tillämpar en **systemansats** och verkar för att olika delar och aktörer i ett marknadssystem ska samverka för att skapa hållbara utvecklingsresultat. Genom att tillämpa en systemansats, snarare än att fokusera på enskilda instrument, kan Sidas arbete fungera som en hävstång där marknadsaktörerna bidrar till systemförändringar.
- Erfarenheter av stöd till **marknadsutveckling** som skapar förutsättningar för handel, entreprenörskap och hållbart företagande som inkluderar lokala aktörer och globala värdekedjor, utifrån helhetstänkande, hållbarhet och fattiga människors perspektiv.
- Vår **utvecklade portfölj med metoder och arbetssätt** där vi kombinerar vår roll som finansiär med vår förmåga att sammanföra andra aktörer runt hållbarhetsarbete i våra samarbetsländer och internationellt.
- Vår erfarenhet av **kapacitetsutveckling** som metod för att utveckla institutioner som skapar förutsättningar för entreprenörskap, handel och hållbart företagande.

- Vårt ledande arbete med att **dela risk** med privata aktörer genom garantiinstrument, resultatupphandlingar och innovationstävlingar/utlysningssonder.
- Vår förmåga att **påverka regelverk och policy** genom expertkunskap och Sveriges internationella förtroende. Bland våra profilområden märks mänskliga rättigheter, jämställdhet och kvinnors ekonomiska egenmakt, klimat och miljö, hållbar energi, hälsa och digitalisering.
- Vår erfarenhet av samarbete med och att **påverka multilaterala aktörer** som EU och de multilaterala utvecklingsbankerna.
- Sveriges och Sidas ledande roll inom **innovation, entreprenörskap och nytänkande inom grön ekonomisk omställning**.
- Vårt samarbete med den **svenska resursbasen** inom Team Sweden och med svenska företag och investerare.

Men vi ser även ett antal utmaningar för att tillvarata förändringskraften hos privata sektorns aktörer, bl a:

- **Möjligheterna** för privata aktörer att göra affärer, investera och ta risk i låginkomstländer och i fragila kontexter är ofta begränsade och de lokala entreprenörerna har ofta begränsad möjlighet att bära risk.
- **Sidas samverkan med privata sektorn är ofta arbetsintensiv.** Antalet medarbetare inom Sida med erfarenhet att arbeta med handel och privata sektorn är för begränsad i förhållande till ambitioner och förväntningar.
- Sida verksamhet innehåller många olika prioriteringar som ska genomföras i ett stort antal länder, regionalt och globalt. **Synergieffekter** mellan verksamhetsområdena bör tas om hand på ett mer systematiskt sätt.
- **Sidas samverkan med privata sektorn är relativt okänd inom Sverige** vilket bidragit till att den svenska resursbasen inte känner till vilka möjligheter till samverkan som finns. Vidare har Sida och näringslivets aktörer delvis olika språkbruk och förståelse för varandras roller och kompetens.

2.2 Bakgrund

I följande avsnitt finns korta beskrivningar av Sidas nuvarande arbete inom (i) marknadsutveckling; (ii) handel; (iii) näringslivssamverkan och (iv) mobilisering av privat kapital och hänvisning till befintligt metodstöd, vilket sammantaget ger en bas för genomförandet av delstrategin.

MARKNADSUTVECKLING OCH JOBBSKAPANDE

Sidas stöd till marknadsutveckling ska skapa förutsättningar för hållbart företagande, handel, entreprenörskap och jobb genom att inkludera lokala aktörer, regionala och globala värdekedjor, utifrån fattiga människors perspektiv. Fungerande marknadssystem med en stark och dynamisk privat sektor är avgörande för en inkluderande, hållbar ekonomisk utveckling och fattigdomsminskning. Sidas insatser ska vara katalytiska och fungera som en hävstång där marknadsaktörerna bidrar till systemförändringar för att uppnå hållbara resultat och skala.

Många människor som lever i fattigdom är självsysselsatta eller bedriver en mindre, oftast informell affärsverksamhet som ett sätt att skapa försörjningsmöjligheter för sig själva och andra. Sidas stöd till entreprenörer och aktörer inom privat sektor som är verksamma på utvecklingsmarknader riktar in sig på att skapa gynnsamma förutsättningar för människor att bidra till, delta i och dra nytta av den ekonomiska utvecklingen som ekonomiska aktörer. I detta ingår att stödja kapacitet för affärsutveckling och tillgång till finansiella tjänster för entreprenörer, utveckla värdekedjor, och stärka affärsklimatet i landet så att det blir enklare för människor som lever i fattigdom att skaffa sig en långsiktigt hållbar försörjning.

För att uppnå systemförändringar utgår Sidas stöd till marknadsutveckling ifrån ett helhetsperspektiv, och genomförs på land-, regional- och global nivå. Stödet riktats till de sektorer, arbetsmarknader och geografiska områden som har stor relevans för människor i fattigdom och utsatthet, särskilt unga och kvinnor. Detta inkluderar inte minst människor med informell sysselsättning, entreprenörer, mikro- och småföretagare och småjordbrukare, som ofta har dåliga arbetsvillkor och otillräcklig inkomst för sin försörjning.

Mer information:

[Sidas arbete med privat sektor](#) | [Sidas arbete med sysselsättning](#) | [Sida Market Systems Development Toolbox](#) | [Sida](#)

HANDEL

Sida arbetar med att stödja utvecklingsländers kapacitet att implementera handelsavtal och stärka produktionskedjor, ge stöd i att möta krav på den internationella marknaden, utveckla regelverk, standards och institutionell kapacitet för lokal, regional och internationell handel. Lokal och regional handel samt deltagandet i globala värdekedjor kan leda till inkluderande ekonomisk tillväxt, privatsektors- och entreprenörskapsutveckling samt sysselsättning och bättre arbetsvillkor. Handel är även ett viktigt medel i omställningen till en grönare och mer hållbar ekonomi.

För att kunna bidra till övergången från biståndstills handelsrelationer med våra partnerländer kompletteras handelsrelaterade biståndsinsatser ofta

med åtgärder riktade mot andra väsentliga delar av marknads- och förvaltningssystemet, t ex fungerande institutioner, antikorruption, goda arbetsvillkor, och skydd för mänskliga rättigheter. Evidens visar att detta bidrar till att skapa en gynnsam miljö för handel och investeringar, som i sin tur möjliggör långsiktiga och hållbara handelsrelationer med partnerländerna samt underlättar för företag att delta i och dra nytta av handel. I Sidas arbete utgör handel därför en del av det bredare området marknadsutveckling tillsammans med privatsektorutveckling och sysselsättning.

EUs ökade ambition och regelverk för hållbarhet i globala värdekedjor är en snabb och viktig utveckling. Sida ser det som en viktig hävstång för fattigdomsminskning, för att skapa förutsättningar för hållbart företagande och hållbar, inkluderande utveckling. Samtidigt riskerar dessa nya regleringar att försvåra marknadstillträde till den europeiska marknaden för producenter i andra länder. Aktörer i utvecklingsländer behöver stöd för att inte stängas ute från handel med risk att förlora sysselsättning och inkomst.

Mer information:

[Sidas arbete med handel](#) | [Sida](#)

NÄRINGSLIVSSAMVERKAN

Sida samverkar med näringslivets aktörer inom olika tematiska målområden i syfte att mobilisera engagemang och resurser för hållbar global utveckling. Näringslivet kan bidra med kunskap, kapital och innovationsförmåga som skapar affärsmöjligheter och löser utvecklingsutmaningar.

Sida samverkar med näringslivet som aktör, dialogpartner och finansiär för hållbar utveckling och minskad fattigdom. Näringslivet bidrar till hållbart företagande och utveckling av hållbara värdekedjor samt främjande av marknadsutveckling, entreprenörskap och handel i Sidas samarbetsländer.

Sidas näringslivssamverkan inkluderar en rad instrument:

- Genom **Public Private Development Partnerships** (PPDP:er) samverkar och samfinansierar Sida, aktörer från näringslivet och offentliga aktörer från samarbetsländerna insatser kring utvecklingsutmaningar kopplade till näringslivets verksamhet. Samarbetet sker för att skapa positiv förändring på en marknad eller i en värdekedja.
- Genom **utlysningssonder**, s k Challenge Funds, kan entreprenörer och innovatörer inom vinstdrivande och icke-vinstdrivande organisationer i konkurrens söka pengar för att utveckla innovativa produkter och tjänster som bidrar till hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning.
- Sidas **garantiprogram** mobiliserar privata investeringar för hållbar utveckling. Genom att reducera risken för utlåning till sårbara grupper

eller för specifika syften ökar tillgången till kapital, eller förbättras villkoren för låntagare. Därmed genereras investeringar som kan bidra till fattigdomsminskning.

- **Resultatbaserad finansiering** handlar om att koppla finansiering till i förväg överenskomna resultat. Resultatbaserad finansiering lämpar sig särskilt väl för att accelerera marknadstillträde för affärsmodeller som kan bidra till att nå utvecklingsmål.
- **Internationella Training Programs**, ITP, är ett instrument som ofta involverar aktörer från både offentlig och privat sektor. ITP utvecklar långsiktig kapacitet inom prioriterade samhällsfrågor och programmen är särskilt lämpade för att stärka förutsättningar för privatsektorutveckling och även handel, t ex genom stöd till hållbar upphandling, hållbar gruvguld eller hälsosam livsmedelsproduktion.
- **Samarbetsplattformar** för partnerskap med näringslivsaktörer och investerare.
- Sida utvecklar under perioden **Utvecklingsfinansierat tekniskt samarbete**, UTS, en samarbetsform där vi kan finansiera kortare kapacitetsuppbyggnad och konsultinsatser inom prioriterade sektorer, som är av direkt nytta för att stödja t ex projektförberedelser och upphandlingar.

Mer information:

[Näringslivssamverkan](#) | [Sida Intranät](#)

MOBILISERING AV PRIVAT KAPITAL

Finansieringsgapet för att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030 uppskattas vara runt fyra biljoner USD per år. För att täcka gapet måste additionell finansiering komma till stånd, offentligt utvecklingssamarbete måste därför användas katalytiskt för att mobilisera additionella resurser. En viktig del av de additionella flödena behöver komma från privata investeringar och annan privat finansiering. Privata flöden är främst aktuella för att finansiera aktiviteter som ger finansiell, företagsekonomisk avkastning. Bistånd kan användas för att mobilisera privat kapital genom s k blandfinansiering, t ex garantier för att lyfta bort risk. Grundförutsättningar för att mobilisera privat kapital är fungerande affärs- och investerings- och handelsklimat. Utvecklingssamarbete som t ex bidrar till makroekonomisk stabilitet genom ekonomiska reformer och hållbar offentlig skuldsättning eller minskad korruption kan därför ha stor utväxling. Handelshinder utgörs ofta av grundläggande institutionella problem som motverkar utländska investeringar.

Utvecklingssamarbete kan även användas för att undanröja andra hinder för investeringar, t ex genom att öka information och data från utvecklingsländer

och att utforma nya instrument och plattformar för att kapitalet ska hitta till utvecklingsekonomier.

Mer information:

[Finansiering av biståndet | Sida](#)

[Garantier | Sida](#)

[Challenge funds | Sida](#)

3. Delstrategins syfte och målbild

3.1 Syfte med delstrategin – delstrategins plats i styrningen

Syftet med delstrategin är att ge en gemensam och tydlig bild av mål och arbetssätt inom ämnet för att underlätta det praktiska genomförandet. Den syftar även till att hjälpa oss att uppnå de uppdrag vi löpande mottar från regeringen. Delstrategin uttrycker också förhållningssätt och riktningssvisare för Sidas verksamhetsutveckling.

Delstrategin utgår från Sidas Verksamhetsstrategi 2024-2026 och är vägledande för Sidas och avdelningarnas planering av verksamhetens aktiviteter. Uppföljning av aktiviteterna sker inom ramen för verksamhetsuppföljningen där genomslaget av delstrategin utvärderas vart tredje år.

3.2 Målbild 2026

Sida använder den förändringskraft som finns hos privata sektorns aktörer och deras affärer, i marknadssystem och inom handel, för att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Syftet är att bidra till inkluderande ekonomisk utveckling, skapa jobb, bättre arbetsvillkor och minska fattigdomen, både i den formella och den informella sektorn. Det bidrar också till bättre affärs-klimat och affärsutveckling, innovativa lösningar och finansiering, samt till en grön och digital omställning.

För att uppnå detta vill vi under perioden 2024-26 fokusera på att:

- stödja kapacitet för affärsutveckling och inkluderande, hållbara och funktionella marknader för mikro, små och medelstora företag så att det blir enklare för människor som lever i fattigdom att skaffa sig en långsiktigt hållbar försörjning.
- bidra till **systemförändringar** som främjar ett gynnsamt klimat för handel, investeringar och företagande för att nå hållbara resultat och skala.
- stärka hållbarheten i globala värdekedjor, skapa förutsättningar för den **privata sektorn i utvecklingsländer** att öka sina möjligheter att delta i och dra nytta av internationell handel och utländska investeringar, samt stödja partnerskap mellan näringslivet och andra aktörsgrupper inom området.

- öka **tillgången till kapital** för affärsverksamhet och investeringar i utvecklingsekonomier, utveckla **finansiella system och tillgång till finansiella tjänster**.
- underlätta för företag och entreprenörer- lokala, internationella och svenska - att **göra hållbara affärer och investeringar** i utvecklingsländer.
- **påverka multilaterala organisationer och EU** för bättre förutsättningar för näringslivet och finansiella aktörer, i utveckling av marknadssystem och inom handel, inklusive kring hållbarhetsaspekter i upphandlingar och implementering av den *Europeiska Gröna Given* och *Global Gateway-strategin* som ställer krav på hållbarhet i värdekedjan.
- inom **Team Sweden** bidra till att den **svenska resursbasen**, inte minst företagen, får rätt förutsättningar för att kunna bidra till fattigdomsminskning och minskat förtryck.

4. Genomförande av delstrategin

Detta kapitel fokuserar på genomförandet av delstrategin. Först etableras grundläggande principer och tillvägagångssätt för Sidas agerande i samverkan med privata sektorn (avsnitt 4.1). Därefter riktas blicken inåt på kompetenser och färdigheter som behöver finnas på Sida för att effektivt samverka med privata sektorn (avsnitt 4.2).

4.1 Vägledande principer

De vägledande principerna ger riktning och stöd i genomförandet av delstrategin i syfte att uppnå målbilden 2026. De ska tillämpas i Sidas operativa verksamhet för att stärka och växla upp vårt arbete för att tillvarata förändringskraften hos privata sektorns aktörer, i marknadssystemen och inom handel.

1. VI UTGÅR IFRÅN PRINCIPER FÖR HÅLLBARHET, EFFEKTIVITET OCH MARKNADSNEUTRALITET

Vad?

Sida tar utgångspunkt i OECD/DAC:s regler för obundet bistånd och EU:s statsstödsregler. Vi vägleds av OECD/DAC:s vägledande principer om att samverka med näringslivet ska vara:

- Katalytiskt
- Additionellt
- Bidra till förändring på systemnivå
- Vara icke marknadsstörande
- Baseras på risk och kostnadsdelning

Sida ska också säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med OECD:s riktlinjer för multinationella företag, principerna i FN:s Global Compact och FN:s principer för företagande och mänskliga rättigheter.

Varför?

Sidas samverkan med den privata sektorn ska präglas av hållbarhet, effektivitet, konkurrensneutralitet och addera mervärden där marknader inte själva tillgodoser marknadsaktörernas behov. Marknader ska bidra till lösningar till utvecklingsproblem för människor som lever i fattigdom och förtryck. I de fall där marknader inte fungerar effektivt eller existerar adresserar vi s k marknadsmisslyckanden.

Hur?

Partners bedöms i Sidas interna system, inklusive kring grundläggande värderingar, kapacitet att hantera biståndsmedel och uppnå resultat.

- Additionalitet och risker för negativ marknadsstörning och att bryta mot statsstödsregler utreds i insatsberedningar.
- Sida Sustainability Screening Framework sammanfattar Sidas hållbarhetskriterier och delas med partner för självskattning, analys och dialog med Sida.

2. VI SER DEN POSITIVA FÖRÄNDRINGSKRAFTEN HOS NÄRINGSLIVETS AKTÖRER OCH SÖKER SAMVERKAN DÄR VI HAR GEMENSAMMA MÅL

Vad?

Sida bejakar näringslivets aktörer som en i många sammanhang positiv förändringskraft och söker därför samverkan med aktörer som delar Sidas grundläggande värderingar för att uppnå gemensamma mål. För att uppnå Sidas mål vill vi skapa förutsättningar för näringslivet tillsammans med näringslivet.

Varför?

Samverkan mellan det offentliga och det privata näringslivet krävs för att ta vara på relevant kunskap, innovationsförmåga och kapacitet och för att nå de volymer av utvecklingsfinansiering som behövs för att möta behoven i världen.

Hur?

I vår verksamhet, från analys till genomförande, använder vi den positiva förändringskraften som kan finnas hos den privata sektorn. Vi gör detta genom kunskapsinhämtning från och samverkan med informella och formella företag, entreprenörer och finansmarknadsaktörer och investerare. Vi samverkar med lokala, internationella och svenska marknader.

Vi samarbetar med aktörer i privata sektorn som delar Sidas grundläggande värderingar vilket ökar förutsättningarna till hållbara affärer som ger direkta utvecklingsresultat och positiv systempåverkan.

3. VI UTGÅR FRÅN LÄNDERNAS BEHOV OCH ANVÄNDER OSS AV EN SYSTEMANSATS

Vad?

Sida använder en multidimensionell fattigdomsanalys för att identifiera områden där vi kan göra mest nytta

för vår målgrupp och där offentliga och privata aktörer behövs för att lösa utvecklingsbehov. För att utforma effektiva lösningar på utvecklingsproblemen måste vi förstå de ekonomiska, politiska och sociala system i vilka vi arbetar och samverkar med privata sektorn, hur de påverkar vår målgrupp; människor som lever i fattigdom och förtryck.

Varför?

Samverkan med privata sektorn syftar till varaktiga och hållbara systemförändringar. Genom en gedigen analys av ländernas behov och med hjälp av Sidas expertis på landnivå kan vi identifiera relevanta utvecklingsutmaningar och insatser som gör störst skillnad för vår målgrupp. Analysen kan också informera bredare engagemang från Team Sweden utifrån organisationernas särskilda mandat och roll i utvecklingssamarbete.

Hur?

Relevanta insatser utifrån Sidas fattigdomsanalys identifieras löpande i vår verksamhet, vid operationalisering och insatsbeslut.

4. VI UTVECKLAR MARKNADER I UTVECKLINGS-LÄNDER FÖR ATT SKAPA JOBB OCH MINSKA FATTIGDOM

Vad?

Att utveckla fungerande marknadssystem med en stark och dynamisk privat sektor är avgörande för en inkluderande, hållbar ekonomisk utveckling och fattigdomsminskning.

Varför?

Många människor som lever i fattigdom är självsysselsatta eller bedriver en mindre, oftast informell affärsverksamhet som ett sätt att skapa försörjningsmöjligheter för sig själva och andra.

Hur?

Sidas stöd till aktörer inom privat sektor som är verksamma på utvecklingsmarknader riktar in sig på att stödja kapacitet för affärsutveckling och tillgång till finansiella tjänster, utveckla värdekedjor, stärka affärsklimatet i landet och öka deras kapacitet att delta i och dra nytta av internationell handel. Det kräver också stöd till att stärka institutioner som skapar förutsättningar för marknadsutveckling.

Sida utgår från systemanalys när vi utformar och genomför insatser. Market Systems Development (MSD-ansatsen) är ett angreppssätt som kan användas inom alla tematiska områden när vi överväger marknadsutvecklande insatser. Metodstöd för marknadsutveckling genom MSD ansatsen finns tillgänglig för Sidas handläggare och partners. ([Market Systems Development Toolbox | Sida](#))

5. VI ANVÄNDER DRIVKRAFTEN HOS ENTREPRENÖRER OCH INOM ENTREPRENÖRSKAP FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Vad?

Entreprenörer och entreprenörskap spelar en central roll för att starta, driva och utveckla affärsinitiativ inom stora etablerade företag eller som nya mindre företag. Entreprenörskap innebär att identifiera möjligheter, hantera risker, mobilisera resurser och skapa värde genom affärsverksamhet.

Varför?

Många fattiga människor är självsysselsatta eller bedriver en mindre, oftast informell affärsverksamhet för att skapa försörjningsmöjligheter för sig själva och andra. Entreprenörskap fungerar som ett sätt för människor att lyfta sig ur fattigdom genom att starta egna företag och förbättra sin ekonomiska situation.

Entreprenörer introducerar ofta nya idéer, teknologier och affärsmodeller som kan bidra till ökad frihet och hållbar tillväxt. Genom att utveckla nya produkter och tjänster kan entreprenörer bidra till ökad effektivitet, diversifiering av ekonomin och till ökad internationell handel och ökade intäkter för landet.

Hur?

Sida bidrar med tjänster som behövs för att starta eller expandera företag. Detta kan inkludera t ex garantier för krediter för småföretagare, tekniskt stöd eller utlysningssonder med initialt kapital för innovativa startups.

Sida verkar för att förbättra tillgång till utbildningsprogram och mentorskapsprogram för att stärka entreprenörernas företagskunskaper och ledarskapsförmågor.

Genom att underlätta tillgång till lokala och internationella marknader kan Sida hjälpa entreprenörer att hitta köpare för sina produkter och tjänster. Detta kan inkludera att tillhandahålla marknadsinformation och underlätta affärssamarbeten.

6. VI STÖDJER AFFÄRSTRANSAKTIONER FÖR ATT I SAMVERKAN MED NÄRINGSLIVET FRÄMJA SYSTEMFÖRÄNDRINGAR

Vad?

Genom att stödja affärstransaktioner skapar vi incitament för systempåverkande effekter och direkta utvecklingsresultat.

Varför?

Affärstransaktioner ger incitament och är en stark drivkraft för både privata och offentliga partners.

Resultaten av affärstransaktioner kan vara direkta, t ex tillgång till jobb, eller indirekta och systemförändrande t ex genom att affärstransaktioner skapar incitament för marknadens aktörer att ställa krav på politiken.

Hur?

Vi arbetar efterfrågestyrt och i nära samarbete med relevanta aktörer i hela kedjan innan, under och efter en affärstransaktion:

- **Innan:** Vi stödjer institutionsutveckling som skapar förutsättningar för, och underlättar, affärstransaktioner och andra förutsättningar i marknadsklimatet för att underlätta för affärstransaktioner att äga rum.
- **Under:** Vi arbetar med aktörer som är direkt kopplade till en affärstransaktion, så som entreprenörer, företagare, investerare samt med projekt- och affärsutvecklare.
- **Efter:** Med affärstransaktionen som nav stödjer vi systempåverkande effekter, exempelvis genom att främja företagsledda initiativ som adresserar komplexa hållbarhetsutmaningar som korruption, arbete för att förenkla tillståndsgivning, eller att verka för förändring av lagstiftning och reglering.

7. VI PRÖVAR ALLTID MÖJLIGHETEN ATT ANVÄNDA BISTÅNDSMEDEL KATALYTISKT

Vad?

När det är strategiskt och effektivt använder vi biståndsmedel för att katalysera och mobilisera den förändringskraft, som finns hos den privata sektorns aktörer för att nyttja deras förmåga att bidra med kunskap, kapital och innovationsförmåga och entreprenörskap för att lösa utvecklingsutmaningar. Finans- och kapitalmarknadsutveckling, internationellt och i utvecklingsländer är en viktig del i arbetet.

Varför?

De globala utvecklingsmålen under Agenda 2030 och Parisavtalet kräver katalytiska samarbeten, inte minst mellan det privata och offentliga, för att öka kapaciteten och nå nödvändiga volymer för utvecklingsfinansiering.

Hur?

I vår verksamhet, vid operationalisering och insatsbeslut, provar vi alltid möjligheten att använda biståndsmedel för att katalysera ytterligare engagemang och resurser för utveckling. Som stöd använder vi tillgängliga verktyg och metoder, som Sidas verktygslåda för investeringar och mobilisering av kapital - Investment & Mobilization Toolbox.

8. VI ANVÄNDER FÖRÄNDRINGSKRAFTEN HOS DET SVENSKA NÄRINGSLIVET OCH ÖKAR SAMARBETET MED AKTÖRERNA INOM TEAM SWEDEN

Vad?

Vi söker, när så är möjligt, samverkan med svenska företag, investerare och entreprenörer, för att bidra till affärsverksamhet som skapar vägar ur fattigdom och till ökad frihet i linje med Sidas mål. Team Sweden är en plattform där svenska myndigheter och andra statligt finansierade aktörer samverkar i ett land, eller

inom en sektor eller ett projekt, utifrån sina respektive mandat och roller. Särskilt viktiga aktörer för Sidas arbete med svenska företag och inom handel är, förutom Regeringskansliet, Svenska institutet, Business Sweden, Exportkreditnämnden, Svensk exportkredit, Swedfund samt Kommerskollegium.

Den svenska närvaron kan ske inom ramen för internationella aktörer och inom värdekedjor kopplade till handel. Intresset från svenska aktörer är ofta kopplat till volymen på marknaden. Därför finns bäst förutsättningar för samverkan i de utvecklingsländer som har större ekonomier, samt inom ramen för regionala samarbeten.

Varför?

Svenska företag, investerare och entreprenörer är kunniga och till och med världsledande inom flera områden som kan bidra till hållbar utveckling. Dessutom har de ofta även höga standards för miljömässigt och socialt ansvarstagande och anständiga arbetsvillkor, jämställdhet och kvinnors ekonomiska egenmakt och kring antikorruption.

Ett bättre samspel mellan utvecklingssamarbetet, export-, import- och investeringsfrämjandet kan öka förutsättningarna för hållbar utveckling i utvecklingsländer genom ökat handelsutbyte och investeringar.

Hur?

Sida söker samverkan med det svenska näringslivet kopplat till såväl stora affärer som med små och medelstora företag och med entreprenörer.

Vi samarbetar med sammanslutningar inom näringslivet så som Näringslivets Internationella Råd (NIR) och initiativet Swedish Leadership for Sustainable Development (SLSD) som leds av Svenskt Näringsliv respektive Swedish Investors for Sustainable Development (SISD).

Inom Team Sweden bidrar Sida med kunskap om affärsmöjligheter och t ex infrastrukturprojekt och ger råd och konkret stöd för att hantera politiska, finansiella och andra affärsmässiga risker för att förstärka utvecklingseffekterna. Sida har ofta ett lokalt nätverk som kan underlätta för Team Sweden-aktörer och företag att bygga nätverk.

EU och multilaterala utvecklingsbanker är viktiga för Team Sweden-arbetet. Här har Sida upparbetade kontaktytor och kunskap, exempelvis kring internationella upphandlingar och projektfinansiering genom Global Gateway. Vi bidrar aktivt i genomförande av EU:s Global Gateway-strategi genom engagemang i Team Europe Initiatives.

4.2 Kompetenser, metoder och lärande för genomförande

Detta avsnitt har fokus på hur Sida behöver vara riggat för att nå målbilden 2026. Avsnittet tar fasta på hur våra kompetenser, metoder och vårt lärande behöver vidareutvecklas.

ORGANISATORISK FÖRMÅGA

Det betyder

Vi behöver sträva mot att bli "Ett Sida" och arbeta mer strategiskt mellan enheter, funktioner och strategiteam och dra nytta av vår sammantagna kompetens för att kunna samarbeta med privata sektorns aktörer, både bilateralt och multilateralt. Vi behöver förstärka samverkan mellan huvudkontor och ambassader.

Tilldelning av adekvata resurser och att skapa bra incitament och uppföljningssystem som stödjer en omställning för att nå delstrategins målbild är avgörande. Bl a behöver Sidas fördelning av administrativa resurser ge större vikt till verksamhetens utvecklingseffekter snarare än åt tilldelning av sakanslag.

STRATEGISK OCH OPERATIV ANALYSFÖRMÅGA

Det betyder

Vi behöver stärka vår **strategiska analysförmåga**, att utifrån multidimensionell fattigdomsanalys, kunna identifiera utmaningar och möjligheter där den privata sektorn är en viktig del av lösningen för att bekämpa fattigdom och förtryck. Analysförmåga innefattar förmågan att nyttja synergier, t ex mellan global, regional och landnivå, och förmågan att ta del av kompetens och erfarenheter från den privata sektorn.

Operativ analysförmåga handlar om att vi, inom en strategisk ansats, kan agera snabbt och lyhört för att ta tillvara möjligheter och sammanföra partners för att hitta gemensamma lösningar.

AKTÖRSFÖRSTÅELSE

Det betyder

Sida behöver kunna ta till vara den kunskap och det engagemang som finns hos privata aktörer och förstå de förutsättningar som den privata sektorns aktörer har i respektive kontext, i länder, internationellt och i Sverige. Förutsättningarna är olika inom olika branscher och för olika typer av aktörer: alltifrån etablerade internationella företag till entreprenörer i den informella sektorn på utvecklingsmarknader. Därför behöver vi möta privata sektorn, i samarbetsländer och i Sverige, i samtal, processer och partnerskap i syfte att nå utvecklingsresultat. Vi behöver också förståelse för de aktörer vi jobbar med och igenom för att engagera den privata sektorn, bl a multilaterala banker, EU, civila samhället och Team Sweden.

FÖRMÅGA ATT ANVÄNDA OCH UTVECKLA METODER

Det betyder

Vi behöver säkerställa att Sidas medarbetare och chefer har kunskap om, samt stöd att tillämpa lämpliga metoder för att mobilisera förändringskraften hos den privata sektorns aktörer. Vi behöver också fortsatt utveckla nya och anpassa befintliga metoder.

De specifika behoven av metodutveckling och stöd kommer identifieras under genomförandet av delstrategin. I nuläget, 2024, har vi identifierat följande områden som särskilt prioriterade:

- Vi behöver förstärka våra metoder för att prioriteringarna, som identifierats i den multidimensionella fattigdomsanalysen vid operationalisering av strategier, får genomslag i genomförandet på landnivå. Analysmetoden och dess slutsatser behöver tydligt koppla till utveckling av marknader, handel, sysselsättning och arbete med privat sektor samt utvecklingsfinansiering. Inspiration för fortsatt metodutveckling kan vi t ex hämta från den "Toolbox" som utarbetats som stöd för mobilisering av privat kapital.
- Metoder att stärka partnerländernas och företags förmåga att möta ökade krav på transparens och hållbarhet i leverantörskedjor.
- Stöd till s k projektutvecklingsfaciliteter behöver utvecklas för att stödja utvecklingen av investeringar och handel. Stödet kan omfatta hela kedjan från innovation, tidig affärsutveckling, etablering och mognad fram till kommersiellt gångbar verksamhet.
- Projektfinansieringsgarantier för att stödja infrastrukturinvesteringar och handel.
- Stärkande av utlysningssonder för att t ex utveckla synergier med garantiinstrumentet och resultatbaserad finansiering.
- Samverkan inom Team Sweden för ökade synergier mellan bistånd och handel, inklusive en översyn av hållbarhetskriterier så att de är kompatibla med de kriterier som används av samverkande aktörer.

FÖRDJUPAD TEKNISK OCH TEMATISK FÖRMÅGA

Det betyder

Vissa tekniska förmågor är särskilt viktiga för att skapa förutsättningar för en lönsam och inkluderande privat sektor och handel som bidrar till minskad fattigdom och ökad frihet. Därför behöver vi säkerställa en fördjupad teknisk förmåga inom områden som globala leverantörsled, handelsregler, finansmarknadsutveckling och projektfinansiering, MDB-upphandling samt digitalisering. En Sida-intern kompetensgapanalys bör genomföras som grund för metodisk och långsiktig kompetensförsörjning.

Sida har ambitionen att i ännu större utsträckning engagera den svenska resursbasen, inte minst svenska företag. Därför är tematisk förmåga viktig inom områden som ofta prioriteras av våra samarbetsländer och där svenska företag har konkurrenskraft, t ex grön och rättvis respektive digital omställning, transport och mobilitet, energi (generering/lagring/transmission), kritiska mineraler samt hälsa/life science.

FÖRMÅGA ATT SAMVERKA OCH KOMMUNICERA

Det betyder

För att kunna samverka effektivt med den privata sektorn och relaterade aktörer behöver Sida förmåga att föra dialog, förstå vad privata sektorns aktörer efterfrågar, kommunicera strategiskt, facilitera och mäkla kontakter, bedriva projektarbete, påverkansarbete och teamarbete, samt att bygga upp och förvalta partnerskap.

Vi behöver även bli bättre på att kommunicera vad Sida kan bidra med och bli tydligare i vår externa kommunikation om resultat av Sidas arbete med den privata sektorn.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE

Besöksadress: Risseleden 110, 174 57 Sundbyberg
Postadress: Box 2025, 174 02 Sundbyberg
Telefon: 08-698 50 00. Fax: 08-20 88 64.
E-post: sida@sida.se Webb: sida.se

